

Anaokulunda Meslektaş Gözlem ve Yardımı; Neden ve Nasıl Yapılmalı?

Yağmur BAŞARAN¹, Süleyman GÖKSOY²

Özet

Araştırmanın amacı öğretmenin iş arkadaşlarının mesleki gelişime katkı sağlayacak önemli bilgi ve deneyimler kazandıracak olan meslektaş gözlem yardımı ile ilgili anaokulunda mevcut durum ile olması gereken durumun gerekçesi, yöntemi ve içeriğini öğretmenlerin katılımı ile belirlemek ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemektir. Araştırma modeli nitel araştırma modellerinden eylem araştırması ve eylem araştırması doğrultusunda verilerin toplanması ve çözümlenmesi üzerine temellendirilmiştir. Eylem araştırması anaokulunda gerçekleştirilmiş ve araştırma çalışma grubunu anaokulunda görevli tüm öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırma ile elde edilen sonuçlar şunlardır: Öğretmenlerin meslektaş gözleminin gerekliliğine genel olarak olumlu bir bakış sergilediği ve meslektaş gözleminin öğretmenlerin birbirleri arasında bilgi ve tecrübelerini aktarmalarına ve işbirliği yapıp kendilerini geliştirmelerine olanak sağlayacağı, işbirlikçi gözlemin okul atmosferi üzerinde olumlu bir etki yaratıp, meslektaşlar arasında karşılıklı güveni ve işbirliğini artıracaklarını düşündükleri, meslektaşlarıyla iş birliği yaparak daha başarılı sonuçlar aldığını söyleyen öğretmenlerin çoğunlukta olduğu ve öğretmenlerin birbirlerinden aldıkları geri dönütlerin eğitim öğretimi iyileştirme konusunda etkili rol oynayacağı, öğretmenler, uyumlu çalışma ortamları sağlandığında işbirliği içinde çalıştıklarında başarılı olunacağı, öğretmenlerin tamamı diğer meslektaşlarından aldıkları geri dönütlerin eğitim öğretimi iyileştirme konusunda etkin rol oynayacağı sonuçlarına varılabilir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen
Meslektaş Gözlemi
Eylem araştırması

¹Öğretim Görevlisi, Düzce Üniversitesi, yagmurbasaran2015@gmail.com

² Doç. Dr., Düzce Üniversitesi, suleymangoksoy@duzce.edu.tr

Peer Observation and Assistance in Kindergarten; Why and How?

Abstract

The aim of the research is to determine the reason, method and content of the current situation in preschools by means of teacher participation including peer observation and to support professional developments of the teachers. The search model was based on activity research of qualitative research models. Data were collected and analyzed in accordance with activity research. The activity research was carried out in a kindergarten and the study group consists of all teachers in the kindergarten. The results obtained in the research are as follows: Teachers generally have positive attitudes towards the necessity of peer observation; peer observation may help teachers transfer information and experiences with each other; it may promote cooperation; teachers think that cooperative observation can create a positive atmosphere and increase mutual trust and cooperation among the teachers; most of the teachers stated that they have obtained more successful results when they cooperate with each other; feedback that teachers obtain from each other may enhance the educational process; teachers can have more successful results if cooperative environment is provided; all of the teachers stated that the feedback of other teachers can improve the education.

Keywords

Teacher
Peer Observation
Activity research

GİRİŞ

Nitel araştırma yaklaşımının en önemli ve hatta temel veri toplama tekniklerinden biri gözlemdir. Doğal ortamlarda yapılan, insan davranışlarının incelenmesini temel amaç edinen bir veri toplama aracıdır. Gözlem yapılmadan önce gözlemci ile gözlenen arasında güven ortamının oluşturulması gerekmektedir.

Meslektaş gözlemi gönüllülük esasına dayanarak öğretmenlerin eğitim öğretim faaliyetlerine değer katmak, geliştirmek ve eksik yönlerinin farkına varılabilmesi için karşılıklı güven ortamında yapılan gözlemdir. Özellikle göreve yeni başlayan öğretmenlerin sınıf yönetimi ve ders planlaması konularında deneyimli ve başarılı buldukları meslektaşlarını gözlemlemeleri, gözlem öncesinde bir planlamanın yapılması ve sonrasında bilgi alışverişinde bulunulması meslektaş gözleminin amacına daha kolay ulaşılmasını sağlayabilir.

Bir çok yazar mesleki gelişimin sınıflara olumlu katkılarının yanında bütün okul geneline de etkilerinin olduğu konusunda ortak fikirdedirler.(Sanders,199).Amerika'nın eğitim amaçlarını başarabilmesi için her okulda mükemmel öğretmenlerin işe alınması hazırlanması ve desteklenmesinin zorunlu olduğu söyleniyor.(National Research Council.199,Pikulski,200;akt.Kent,2004)

Mesleki gelişimi öğretmen kalitesi ile ilişkilendirmek öğrenci başarısı ile sonuçlanacaktır.(Sullivan,1999;akt.Kent,2004).Nitelikli öğretmenler öğrenci başarısının en büyük belirleyici unsurudur. Öğretmenin deneyimi, eğitimi, tecrübesi diğer farklı faktörlere

kıyasla öğrenci başarısını daha fazla açıklayan unsurlardır. Araştırmalar (Darling-Hammond ve Ball,1997;akt.PublicEducationNetwork,2004)öğrenci başarısındaki farklılıkların %40-90 arasının öğretmen kalitesinden kaynaklandığını bulmuşlardır.

Meslektaş gözlemi esnasında denetmen kaygısı yaşanmadan doğallığın hakim olduğu bir ortam var olduğundan meslektaşlar daha az endişeli ve daha verici olabilirler. Bunun sonucunda ise gözlem sırasında not alınan eksikliklerin eğitim öğretime aktarılması kolaylaşabilmektedir.

Birbirinden öğrenme öğretmenleri güçlendirir. Meslektaş gözlemi ve ya akran koçluğu, uygulamaların devamlı izlenmesini sağlar ve öğretime en yakın olanlara yani öğretmenlere sınıfta gelişen olaylardan bir şeyler öğrenmeleri için rehberlik, teşvik ve motivasyon sağlar. Bu iki kavramı birbirinden ayıran temel husus meslektaş koçluğunda bireyin öğrenmesine ve öğretim becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olma hususunun ön planda olmasıdır. Meslektaş gözleminde ise karşılıklı öğrenmeler daha yoğunluktadır.

Bu araştırmamızın amacı anaokulunda çalışan öğretmenlerin meslektaş yardımı ve gözlemi konusunda gösterdikleri tutum ve davranışları gözlemleyerek okul kültürü üzerinde nasıl bir yansıma yarattığını ve genel bir bakış açısıyla öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlamaktır. Bu doğrultuda öğretmenlere yönelmiş olduğumuz meslektaş yardımı/ gözlemi içerikli sorularla öğretmenlerin meslek hayatlarında önem verdikleri ve geliştirmek istedikleri noktaların saptanması ve meslektaşlarından ve okul yönetiminden beklentilerini anlamak amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma modeli nitel araştırma modellerinden eylem araştırması ve eylem araştırması doğrultusunda verilerin toplanması ve çözümlenmesi üzerine temellendirilmiştir. Eylem araştırması öğretim kadrosu tarafından algılanan öğretimi geliştirme gereksinimine odaklanan (Glickman, Gordon, Ross-Gordon, 2014) bir uygulamalı araştırma türüdür (Sullivan ve Glanz, 2015) Planlama uygulama ve değerlendirme aşamaları takip edilmiştir.

Veri Toplama Grubu

Araştırma çalışma grubunu anaokulunda görevli tüm öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan eğitimcilere ilişkin bilgiler aşağıda Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Eğitimcilere İlişkin Kişisel Bilgiler

<i>Değişkenler</i>	<i>Alt Kategoriler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kadın	7	100
	Erkek	-	-
Medeni Durum	Evli	6	85.7
	Bekar	1	14.2

Yaş	21-30 arası	3	42.8
	31-40 arası	3	42.8
	41-50 arası	1	14.2
	50 ve üzeri	0	
Mezun Olduğunuz Bölüm	Okul Öncesi Öğretmeni	7	100
	Sınıf Öğretmeni	-	-
	Branş Öğretmeni	-	-
	Meslek Öğretmeni	-	-
Okuldaki Göreviniz	Yönetici	0	0
	Öğretmen	7	100
Çalıştığınız Okulun Niteliği	Anaokulu	7	100
	İlkokul	-	-
	Ortaokul	-	-
	Lise	-	-
Eğitim Düzeyi	Önlisans ve Lisans	-	-
	Tamamlama	7	100
	Lisans	-	-
	Yüksek Lisans ve Üzeri		
Öğretmen Olarak Kaç Yıllık Mesleki Deneyime Sahipsiniz	5 yıl ve aşağısı	2	28.6
	6-10 yıl	2	28.6
	11-15 yıl	2	28.6
	16-20 yıl	1	14,2
	21-25 yıl	-	-
	25 yıl ve üzeri	-	-
Şu Anda Çalıştığınız Okulda Kaçınıcı Yılıdır	1-5 yıl	4	57.1
	6-15 yıl	3	42.9
	16-20 yıl	-	-
	21 yıl ve üzeri	-	-

Çalışma grubunda yedi öğretmen görev almıştır. Öğretmenlerin tamamı lisans mezunudur. Yaşları 25 ila 45 arasında değişmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Eylem araştırmasının her aşamasında, sorun açık ve kesin bir biçimde ifade edilmesinde, araştırma araçlarının seçilmesi, verilerin toplanması, çözümlenmesi ve yorumlanmasında öğretmenlerin yer alması (Houser, 1990: Akt. Glickman, Gordon, Ross-Gordon, 2014)) hususları gözetilerek mevcut araştırmada anaokulunda meslektaş gözlemi ve yardımına ilişkin veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığı ile toplanmış, öğretmenlerle birlikte çözümlenmiş ve öğretmenlerle verilerin anlamı üzerinde tartışmalar da yapılmıştır.

Eylem Araştırmasının Amacı

Öğretmenin iş arkadaşlarının mesleki gelişime katkı sağlayacak önemli bilgi ve deneyimler kazandıracak olan meslektaş gözlem yardımı ile ilgili anaokulunda mevcut durum ile olması gereken durumun gerekçesi, yöntemi ve içeriğini öğretmenlerin katılımı ile belirlemek ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemektir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen ve dört kategoriden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme sorulara temel oluşturan kategoriler; anaokulunda mevcut durum, meslektaş gözlem ve yardımının gerekliliği, meslektaş gözlem ve yardımının nasıl olması gerektiği ve meslektaş gözlem ve yardımının hangi alanlarda olması gerektiğidir.

Bulgular ve Yorumlar

a) Anaokulunda Mevcut Durum

Öğretmenin meslektaşını öğretme-öğrenme sürecinde gözleyerek yardımda bulunmasının önemi ve gerekliliğinin açıklanmasından önce anaokullarında mevcut durum ve uygulamaları açıklamak amacıyla katılımcılara aşağıdaki dört soru yöneltilmiş ve katılımcı cevapları Tablo 2-5'te gösterilmiştir.

a) Katılımcılara Yöneltilen Sorular

Soru 1: Okul müdürü tarafından denetlenmek amaçlı ders izlenim sırasında öğretmenin karşılaştığı olumsuz durumlar nelerdir?

Soru 2: Meslektaş gözlemini meslek hayatınızda kullandınız mı eğer kullandıysanız ders esnasında gözlemlediğiniz meslektaşınız gözlem sırasında doğal davranmakta problem yaşad mı?

Soru 3: Meslektaşlarınızı başarılı bulduğunuz konularda takdirinizi sunuyor musunuz ve meslektaşınız da size sunuyor mu?

Soru 4: Meslek yaşamınız boyunca herhangi bir meslektaşınızdan sizi derste gözlemlemesini talep ettiniz mi? Neden?

b) Katılımcı Cevapları

Tablo 2

Okul Müdürü Tarafından Denetlenmek Amaçlı Ders İzlenim Sırasında Öğretmenin Karşılaştığı Olumsuz Durumlar

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Heyecanlanmak ve konsantre olamamak, karşı tarafta olumsuz izlenim bırakma korkusu
- Ö2 Önyargılı ve ayrımcı olmamalı, çok fazla eleştiri olmamalı
- Ö3 Öğretmenin kasılmasına ve doğal davranamamasına neden olur
- Ö4 Doğallığın kaybolmasına neden olur
- Ö5 Doğallık bozulabilir ve müdür tarafsız olmayabilir
- Ö6 Doğallık bozulabilir
- Ö7 Müdürün gözlem sonrası eksik yönlerini dile getirmesi.

Anaokulunda çalışmakta olan öğretmenlerin okul müdürleri tarafından denetlenmek amaçlı ders izlenimi yapması bu öğretmenlerin ders esnasında hem öğrencilerine olan günlük tutum ve davranışlarındaki doğallıklarının hem de öğretmenlerin olumsuz eleştiri almak kaygısı ile derse konsantrelerinin bozulmasına neden olduğu görülmektedir. Öğretmenler okul müdürünün ön yargılardan uzak olmasını ve ayrımcı tutum sergilememesi gerektiğini düşünmektedirler.

Tablo 3

Ders Esnasında Gözlemlenen Meslektaşın Gözlem Sırasında Doğal Davranmakta Yaşanan Problemler

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Kullandım. Meslektaşım doğal davranıyordu.
- Ö2 Hayır gözlemedim (stajyer öğrencileri gözlemliyorum)
- Ö3 Kullandım. Samimi olduğum arkadaşım doğallıkta sıkıntı yaşamıyor fakat samimi olmadıgımda yaşıyor.
- Ö4 Kullanmadım.
- Ö5 Kullandım. Meslektaşım sıkıntı yaşamadı çünkü denetim kaygısı yoktu bilgi paylaşımı vardı
- Ö6 Hayır kullanmadım
- Ö7 Gözlemediğim meslektaşım gözlem sırasında doğal davranmakta

Öğretmenlerin çoğunluğu meslek hayatları boyunca meslektaş gözlemi yapma fırsatı bulduklarını bu gözlemler esnasında ise gözlem yaptıkları meslektaşlarının günlük yaşamlarında samimi bağları kuvvetli olduklarının doğal davranmakta bir problem yaşamadığını belirtmiştir. Diğer öğretmenler ise meslektaş gözlemini daha önce yapmadıklarını fakat ihtiyaç duyulduğunda başvurabileceklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 4

Başarılı Durumlarda Meslektaşla Takdir Sunumu

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Ben sunarım meslektaşlarımdan da aldığım oluyor
- Ö2 Mutlaka sunarım, meslektaşlarım da sunuyor
- Ö3 Takdirlerimi iletiyorum ben de geri dönüt alıyorum
- Ö4 Takdir ediyorum ve ediliyorum olumlu motivasyon yarattığını düşünüyorum
- Ö5 Karşılıklı olarak iletiyoruz ve motivasyon sağladığını düşünüyorum
- Ö6 Karşılıklı olarak iletiyoruz
- Ö7 Karşılıklı olarak iletiyoruz

Öğretmenlerin meslektaşlarını başarılı buldukları herhangi bir eğitim etkinliğinde açık bir şekilde takdirlerini sunduklarını ve geri dönütleri de aynı şekilde meslektaşlarından aldıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler iş hayatındaki bu karşılıklı olumlu tavrın gerekli olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 5

Meslektaşının Derste Gözlemlemesini Talep Etme Durumu

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Hayır
- Ö2 Hayır
- Ö3 Hayır
- Ö4 Hayır
- Ö5 Evet sınıf yönetimi konusunda istedim
- Ö6 Hayır
- Ö7 Hayır.

Çalışma yapılan öğretmenlerin çoğunluğu daha önce derslerinin gözlemlenmesi konusunda herhangi bir meslektaşından talepte bulunmamıştır. Talep eden öğretmen ise deneyimli bir öğretmenden okula yeni atandığı süre zarfında sınıf yönetimi konusunda kendisini gözlemlemesini istemiştir.

b) Anaokulunda Meslektaş Gözlem ve Yardımının Gerekliliği

Anaokullarında meslektaş gözlem ve gerekliliği ile ilgili olarak katılımcılara aşağıdaki sorular yöneltilmiş ve katılımcı cevapları Tablo 6-17’de gösterilmiştir.

a) Katılımcılara yöneltilen sorular:

Soru1: Meslektaş gözleminin en önemli amacı ne olmalıdır?

Soru 2: Meslektaş gözleminin değerlendirme üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Soru 3: İşbirlikçi gözlemin öğretme-öğrenme sürecinde en çok hangi konuda etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Soru 4: Meslektaşlarımızdan sınıf yönetimi konusunda yardım alma ihtiyacı duydunuz mu?

Soru 5: Meslektaş gözlemi dersin doğallığını olumsuz olarak etkiler mi?

Soru 6: İşbirlikçi gözlemin olumsuz olabilecek yönlerinden önemli gördüğünüz bir tanesini belirtir misiniz?

Soru 7: Meslektaş gözleminin olumsuz olabilecek yönlerinden önemli gördüğünüz bir tanesini belirtir misiniz?

Soru 8: Meslektaş gözleminde karşılaşılabilecek sorunu sizce neler olabilir?

Soru 9: Meslektaş gözlemi yapmadan sizce öğretmenler yeterli düzeyde güçlü ve zayıf yönlerinin farkına varabilir mi?

Soru10: Bireysel olarak çalıştığımızda mı yoksa işbirliği içinde çalıştığımızda mı daha verimli olduğunuzu düşünüyorsunuz?

Soru11: Meslektaş gözlemi sonucunda önceden yapmış olduğunuz eğitim planında ve öğretim yöntem ve tekniklerinde düzenleme yapar mısınız?

Soru12: Pedagojik becerilerini güçlendirmek isteyen öğretmenlerin diğer meslektaşlarından aldığı geri dönütler iyileştirme konusunda etkin rol oynar mı?

b) Katılımcı cevapları

Tablo 6

Meslektaş Gözleminin En Önemli Amacı

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Birbirlerinin bilgi ve tecrübelerinden karşılıklı olarak faydalanmayı sağlama
- Ö2 Bilgi ve deneyimlerini paylaşmak, işbirliğine dayalı ortak etkinlikleri geliştirme
- Ö3 Kendini geliştirmek, eksik yönlerini gözlemleme
- Ö4 Öğretmenlerin uygulamada yaşadıkları sorunların farklı çözümlerinin görülmesi ayrıca farklı yöntem ve tekniklerin paylaşılma
- Ö5 Yürütülen eğitim programında işbirliğinin sağlanması, kişisel deneyimlerden faydalanma ve kendini geliştirme

- Ö6 Öğretmenin eksikliklerini gidermesi, işbirliğinin artması ve mesleki gelişime katkıda bulunma
- Ö7 Düşünce paylaşımı ve işbirliğine dayalı etkinlik yapabilme

Öğretmenlerin meslektaş gözleminin en önemli amacı sorulduğunda öğretmenlerin geneli bu yöntemin, öğretmenler arasındaki işbirliğini arttırdığını, bilgi-tecrübe aktarımı sayesinde eksikliklerini gidererek mesleki gelişimlerine katkı sağladığını belirtmişlerdir.

Tablo 7

Meslektaş Gözleminin Değerlendirme Üzerinde Nasıl Bir Etkisi Olduğu

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Olumlu yönde etkisi vardır
- Ö2 Rekabet yaratabilir, Gözden kaçanların farkına varılabilir
- Ö3 Farklı değerlendirme teknikleri öğrenebiliriz
- Ö4 Çok yönlü değerlendirme yapılabilir
- Ö5 Eksik kalınan gelişim basamaklarında farkındalık yaratabilir.
- Ö6 Etkisi yoktur
- Ö7 Gözlem yapmak kitap özetlemek gibidir, sonuca ulaşırsın.

Öğretmenlerin çoğunluğu meslektaşlarını ders esnasında gözlemedikten sonra öğrenci çıktılarını değerlendirme konusunda düzenleme yaptıklarını, eksik kaldıkları basamakları gözden geçirip öğrendikleri farklı değerlendirme teknikleri ile zayıf ve güçlü yönlerinin farkına vardıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 8

İşbirlikçi Gözlemin Öğretme-öğrenme Sürecinde Etkili Olduğu Konular

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 İşbirliği, bilgi tecrübe paylaşımı, Öğretmen-öğrenci-kurum gelişimi, sosyal ilişkiler
- Ö2 Öğrencilerin gelişimine katkısı olur
- Ö3 Ortak ve farklı fikirlerin olması farklı projeler doğurur
- Ö4 Uygulamada yaşanan zorlukların aşılması ev farklı yöntemlerin uygulama alanlarının arttırılması
- Ö5 Ortak kurum kültürü geliştirme, yöntem teknik paylaşımı, karşılıklı güvene katkı sağlar

- Ö6 Öğretmenler arası iletişimin ve güven duygusunun artmasına
Ö7 Ortak düşünceleri ortaya çıkarması

Öğretme-öğrenme sürecinde öğretmenlerin işbirlikçi gözlemi kullanmalarının okul atmosferi üzerinde olumlu bir etki yarattığı belirtilmiştir. Bilgi ve tecrübelerin paylaşımı sayesinde öğretmenler arasındaki iletişimin ve güven duygusunun arttığı ifade edilmiştir.

Tablo 9

Meslektaşlarınızdan Sınıf Yönetimi Konusunda Yardım Alma İhtiyacı

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Göreve ilk başladığımda duymuştum şuanda duymuyorum.(1,5 yıllık öğretmen)
Ö2 Sadece etkinlik örnekleri konusunda yardım alıyorum(17 yıllık öğretmen)
Ö3 Zorlandığım anlarda alıyorum(4 yıllık öğretmen)
Ö4 Farklı bakış açılarını görmek için faydalandım(11 yıllık öğretmen)
Ö5 Yardım aldım. Deneyimli öğretmenlerden tecrübelerinden faydalanmak için yardım aldım(8 yıllık öğretmen)
Ö6 Öğretmenliğimin ilk yıllarında ihtiyaç duydum (12 yıllık öğretmen)
Ö7 Farklı konularda yardım alıyorum sadece sınıf yönetimi değil (8 yıllık öğretmen)

Öğretmenler sınıf yönetimi konusunda yardım alma ihtiyacını en sık öğretmenliklerinin ilk yıllarında ve sınıf hakimiyetinde zorluk çektikleri eğitim etkinliklerinde duyduklarını, deneyimli öğretmenlerin tecrübelerinden faydalandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 10

Meslektaş Gözleminin Dersin Doğallığını Olumsuz Etkileri

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Etkiler.
Ö2 Deneyimli ise etkilemez
Ö3 Etkileyebilir yapmadıklarını yapmaya çalışabilir
Ö4 Hayır
Ö5 Hayır
Ö6 Etkiler

Ö7 Etkileyeceğini düşünmüyorum

Meslektaş gözleminin dersin doğallığını etkilemesi konusunda öğretmenlerin düşünceleri farklılık göstermektedir, öğretmenlerden birkaçı deneyimli öğretmenlerin doğallıklarının bozulmayacağını diğerleri ise gözlenen meslektaşın doğallığının gözlem sırasında bozulacağını belirtmişlerdir.

Tablo 11

İşbirlikçi Gözlemin Olumsuz Olabilecek Yönleri

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Doğal olamamak
- Ö2 Öğretmenle tartışarak problemin çözülmesi
- Ö3 Meslektaşların birbirleriyle olan uyum problemleri
- Ö4 Doğallığın bozulması
- Ö5 Ders saatlerinin birbirine uymaması
- Ö6 Aynı fikirde olmama
- Ö7 Fikir uyuşmazlığı.

İşbirlikçi gözlemin öğretmenler arasında en sık rastlanan olumsuz yönleri fikir ayrılıkları ve doğal olmamak olarak görülmek ile birlikte anaokulu öğretmenlerinin ders saatleri içerisinde herhangi bir mola saatinin olmaması, işbirlikçi gözlemin önünde bir engel olarak görülmektedir.

Tablo 12

Meslektaş Gözleminin Olumsuz Olabilecek Yönleri

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Doğal olamamak
- Ö2 Önyargılı yaklaşım
- Ö3 İzinsiz ve uygun olmayan vakitte olması
- Ö4 Doğallığın bozulması
- Ö5 Gözlenen öğretmende yetersizlik hissi
- Ö6 Doğal olmamak, dönütlerin objektif olmaması
- Ö7 Olumsuz dönütler.

Meslektaş gözleminin öğretmenler açısından en sık rastlanan olumsuz özellikleri doğallığın bozulması ve gözlem sonrası dönütlerin objektif olmaması olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 13

Meslektaş Gözleminde Öngörülemeyen Sorun

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Zamansız ve habersiz yapılan gözlemler
- Ö2 Objektif olamamak ve kuralcı olmamak
- Ö3 Sınıf yönetimi(sınıfa başka biri geldiğinde çocukların davranışları değişiyor)
- Ö4 Her öğretmenin uygulama tarzının farklı olması
- Ö5 Sınıf yönetimi ve kullanılan yöntem ve teknikler(sınıfa başka biri geldiğinde çocukların davranışları değişiyor)
- Ö6 Gözlemlenecek meslektaşın doğal olmaması ve dönütlerin objektif olmaması
- Ö7 Birlikte fazla zaman geçiremememe zaman sıkıntısı yani.

Meslektaş gözlemi uygulama noktasında anaokulu öğretmenleri meslektaşlarıyla fazla vakit geçirememenin yanı sıra sınıf yönetiminde dışarıdan birinin sınıfa girmesiyle problem yaşadıklarını, öğrencilerin davranışlarında değişiklik olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 14

Meslektaş Gözlemi Yapmadan Öğretmenlerin Güçlü ve Zayıf Yönlerinin Farkına Varılma Durumu

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Uygun şekilde yapıldığında tecrübe ve farklı bakış açısı sağlar
- Ö2 Deneyimli öğretmenler varabilir
- Ö3 Varamaz, olumsuz durumları ancak gözlemleyerek olumlu sonuca vardırabiliriz
- Ö4 Varabilir fakat karşılaşılan zorlukların daha çabuk üstesinden gelmek için gözlem önemlidir.
- Ö5 Meslektaş gözlemi sayesinde güçlü ve zayıf yönlerimizin farkına varabiliriz.
- Ö6 Deneyim kazandıkça fark edebilirler
- Ö7 Hayır, farkına varamazlar

Öğretmenlerin güçlü ve zayıf yönlerinin farkına varabilmeleri hususunda görüş farklılıkları bulunmaktadır; deneyimli öğretmenlerin bu konuda problem yaşamayacakları

ile gözlem yapmadan güçlü ve zayıf yönlerinin farkına varamayacakları düşünen öğretmenler bulunmaktadır.

Tablo 15

Bireysel veya İşbirliği İçinde çalışmada Verimli Olma Durumu

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Etkinliğe göre değişkenlik gösteriyor
- Ö2 Daha çok bireysel çalıştığım da daha başarılıyım
- Ö3 Meslektaşlarımla anlaşabiliyorsam işbirliği içinde daha başarılı olurum
- Ö4 İki durumda da başarılı oluyorum
- Ö5 İşbirliği içinde daha başarılı oluyorum
- Ö6 İşbirliği içinde daha başarılı oluyorum
- Ö7 Bireysel olarak çalıştığım da daha başarılı oluyorum kendi kurallarım ve yollarım var

Öğretmenler, uyumlu çalışma ortamları sağlandığında işbirliği içinde çalıştıklarında başarılı olduklarını, meslekte en deneyimli olan öğretmenlerin ise bireysel çalıştıklarında daha başarılı olduklarını ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 16

Meslektaş Gözlemi Sonucu Eğitim Planında ve Öğretim Yöntem ve Tekniklerinde Düzenleme Durumu

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Evet kendime uyarlayıp yaparım
- Ö2 Öğretim yöntem ve tekniklerinde düzenleme yaparım
- Ö3 Gözlemden sonra yapacaklarımı düzenlerim
- Ö4 Farklı uygulamalar varsa yaparım
- Ö5 Evet yapıyorum gerekli gördüysem.
- Ö6 İhtiyaç duyulduğunda belirli bir aralığı yok
- Ö7 Hayır yapmam

Öğretmenlerin geneli gözlem sonrasında gerekli gördükleri eğitim öğretim konularında kendi öğrencilerine uyarlayarak düzenleme yaptıklarını belirtmişler, düzenleme yapmayan bir öğretmene rastlanmakta olup bu öğretmen kendi yöntem ve tekniklerinin farklı olduğunu düşünmektedir.

Tablo 17

Pedagojik Becerilerini Güçlendirmek İsteyen Öğretmenlerin Diğer Meslektaşlarından Aldığı Geri Dönütlerin İyileştirme Konusunda Etkisi

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Karşılıklı olarak isteklilik varsa rol oynamaktadır.
Ö2 Evet oynar
Ö3 Evet rol oynar
Ö4 Öğretmen dönütlerin samimiyetine inanırsa rol oynar
Ö5 Değişime ve eleştiriye açık bir eğitimci ise oynar.
Ö6 Evet oynar.
Ö7 Evet oynar

Öğretmenlerin tamamı diğer meslektaşlarından aldıkları geri dönütlerin eğitim öğretimi iyileştirme konusunda etkin rol oynadığını ifade etmişlerdir.

a) Anaokulunda Meslektaş Gözlem ve Yardımının Nasıl Olması Gerektiği

Anaokullarında meslektaş gözlem ve yardımının nasıl olması gerektiği ile ilgili olarak katılımcılara aşağıdaki sorular yöneltilmiş ve katılımcı cevapları Tablo 18-25’de gösterilmiştir.

b) Katılımcılara yöneltilen sorular:

Soru1: Meslektaşlarınızı derste ve ya derslerde gözlemlerken en sık hangi ders saati tercih edilmeli?

Soru 2: Sizce meslektaş gözleminin sıklığı ne düzeyde olmalıdır?

Soru 3: Meslektaş gözlemi uygulanırken kıdem ve ya yaş farkı önemli rol oynar mı?

Soru4: Meslektaş gözlemi yapmaya karar verirken kendinizi rahat hissedeceğiniz arkadaşınızı mı yoksa herhangi bir meslektaşınızı mı tercih edersiniz?

Soru 5: Meslektaş gözlemi yaparken zümre öğretmen olmaya dikkat edilmeli midir?

Soru 6: Meslektaş gözleminde ders saatleri dışında neleri gözlemleyebiliriz?

Soru 7: Meslektaşlarınıza geribildirim yaparken geribildirim yaklaşımlarından hangilerini tercih edersiniz?

Soru 8: Meslektaşlarınızla işbirliği içinde çalışırken grup içinde fikir ayrılığı yaşadığınızda nasıl bir tutum sergilersiniz?

c) Katılımcı cevapları

Tablo 18

Meslektaş Gözleminin Olması Gereken Zamanlar

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Meslektaşımın yoğun olmadığı ve normal dışı etkinliklerinin olmadığı zamanları
- Ö2 Değerler eğitimi ve belirli gün ve haftalarda
- Ö3 Sanat ve oyun etkinliklerindeki sınıf hakimiyeti
- Ö4 Gözlem yapmıyorum
- Ö5 Serbest oyun saati ve etkinlik saatlerinde sınıf kurallarını ve nasıl davrandığını gözlemlerim
- Ö6 Gözlem yapmıyorum
- Ö7 Oyun etkinliği ve sınıf yönetimi konusunda

Anaokulu eğitim müfredatında bulunan serbest zaman etkinlikleri ve oyun etkinlikleri saatlerinde öğretmenlerin birçoğunun gözlem yapma ihtiyacı duyduğu görülmekte olup ortak olan diğer etkinliklerde ve meslektaşlarının uygun olduğu zamanlarda da gözlem yaptıkları görülmektedir.

Tablo 19

Meslektaş Gözleminin Sıklık Durumu

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Ayda 1 veya 2
- Ö2 Senede 1 kez
- Ö3 Eksik yönlerimi fark ettiğimde ya da meslektaşımda fark ettiğimde, aralığı yok
- Ö4 İhtiyaç duyulduğunda belirli bir aralığı olmamalı
- Ö5 Ayda 1 kez
- Ö6 İhtiyaç duyulduğunda belirli bir aralığı yok
- Ö7 Dönemde 1 kez

Meslektaş gözleminin belirli aralıklarla yapılması gerektiğini düşünen öğretmenler bu aralıkların ihtiyaç duydukları zamana göre değişiklik gösterdiğini ifade etmektedirler.

Tablo 20

Meslektaş Gözlemi Uygulanırken Kıdem ve Yaş Farkının Önemi

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Bilgi-tecrübe ve yaratıcılık daha önemlidir

- Ö2 Önemlidir, göreve yeni başlayan öğretmen olumlu eleştiri yapamaz
- Ö3 Kendini geliştirmiş, çocuklara yaklaşımı iyi ve yenilikçi olması önemlidir
- Ö4 Deneyim önemli fakat işini sevip gelişmeye açık olması daha önemli
- Ö5 Önemlidir
- Ö6 Deneyim ve tecrübe önemlidir
- Ö7 Önemli değil önemli olan kendini geliştirmek

Öğretmenler meslektaş gözlemi yaparken kendini geliştirmiş tecrübeli ve yaratıcı meslektaşlarını gözlemlemenin daha etkili olacağını ifade etmektedirler.

Tablo 21

Meslektaş Gözleminde Tercih Edilen Kişiler

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Kendimi rahat hissedeceğim meslektaşımı seçerim
- Ö2 Kendimi rahat hissedeceğim meslektaşımı seçerim
- Ö3 Kendimi rahat hissedeceğim meslektaşımı seçerim
- Ö4 Kendimi rahat hissedeceğim meslektaşımı seçerim
- Ö5 Kendimi rahat hissedeceğim meslektaşımı seçerim
- Ö6 Kendimi rahat hissedeceğim meslektaşımı seçerim
- Ö7 Kendimi rahat hissedeceğim meslektaşımı seçerim

Tüm öğretmenler meslektaş gözlemi yaparken kendilerini rahat hissedebilecekleri meslektaşlarını tercih ettiklerini belirtip hem kendilerinin hem de meslektaşlarının doğallık konusunda bu sayede sıkıntı yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 22

Meslektaş Gözleminde Zümre Öğretmen Olup-olmama Durumu

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Önemlidir çünkü aynı yaş grubuna hitap edilmektedir
- Ö2 Önemlidir
- Ö3 Önemli değildir
- Ö4 Evet önemlidir

- Ö5 Evet önemlidir
- Ö6 Evet
- Ö7 Önemlidir aynı yaş grubuna hitap edeceğimiz için

Meslektaş gözlemi yaparken, öğretmenler aynı yaş grubuna hitap ettiklerinden zümre olmanın önemli olduğunu, etkinliklerin ortak planlanması sonrasında uygulamaya aktarma konusunda daha az problemle karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 23

Meslektaş Gözleminde Ders Saatleri Dışında Gözlenecek Durumlar

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Öğretmen-veli ilişkilerini gözlemleyebiliriz
- Ö2 İnsanlara yaklaşımı ve realistiği gözlemlenebilir
- Ö3 Velilerle olan iletişimi gözlemlenebilir
- Ö4 Mesleki gelişim çalışmalarını ve derse hazırlıkları gözlemlenebilir
- Ö5 Öğretmenin öğrencilerine karşı tutum ve davranışları ders dışı gözlemlenebilir
- Ö6 Çevresi, idare ve meslektaşlarıyla olan iletişimi
- Ö7 Diğer meslektaşlarıyla olan iletişimini ve davranışlarını gözlemleyebilirim

Ders saatleri dışında öğretmenler meslektaşlarını en sık öğretmen-veli iletişimi, öğrenci-öğretmen iletişimi ve diğer öğretmenlerle ve idare ile olan iletişimlerini konusunda gözlemlediklerini ifade etmektedirler.

Tablo 24

Tercih Edilen Geribildirim Yaklaşımları

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Kendime olan etkilerini ve yapmayı düşündüklerimi meslektaşına anlatırım
- Ö2 Problem çözme yöntemi kullanıyorum
- Ö3 Olumlu dönütler yaparım olumsuz şeyleri olumlu cümlelerle anlatırım
- Ö4 Geribildirim yapmıyorum
- Ö5 Karşılıklı görüşme tekniği kullanıyorum
- Ö6 Geribildirim yapmıyorum

Ö7 Diyalog kurduktan sonra söylerim

Meslektaşlarını meslek hayatları boyunca gözleme fırsatı bulan öğretmenler meslektaşlarıyla gözlem sonrası diyalog kurduklarında yapıcı eleştiriler ile geri bildirim yaptıklarını ve kendi açılarından kazandıklarını gözlemledikleri meslektaşlarıyla paylaştıklarını ifade etmektedirler.

Tablo 25

Fikir Ayrılığı Yaşadığında Sergilenen Tutumlar

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Orta yolu bulmaya çalışırız
- Ö2 Olumlu ve çoğunluğa ayak uyduran bir tutum sergilerim
- Ö3 Kendi fikrimi söylerim ve ortama ayak uydurmaya çalışırım
- Ö4 Profesyonel bir şekilde uygulamada iyi olacağını düşündüğüm şeye karar verip uygulayım
- Ö5 Herkes fikrini rahatça ifade eder ve olumsuz ortam oluşmaz
- Ö6 Sebebini uygun bir şekilde tartışıp çoğunluğa ayak uydururum
- Ö7 Sessiz kalıyorum ortamın daha fazla gerilmesini istemem

Öğretmenlerin grup içinde çalışırken yaşadıkları fikir ayrılığı karşısında sergiledikleri tutumlar benzerlik göstermektedir, öğretmenler kendi fikirlerini dile getirip sonrasında fikir ayrılığına sebep olan konuyu birlikte tartışıp çoğunluğun kararına ayak uydurduklarını belirtmişlerdir.

d) Anaokulunda Meslektaş Gözlem ve Yardımının Hangi Alanlarda Olması Gerektiği

Anaokullarında meslektaş gözlem ve yardımının hangi alanlarda olması gerektiği ile ilgili olarak katılımcılara aşağıdaki sorular yöneltilmiş ve katılımcı cevapları Tablo 26-27'de gösterilmiştir.

a) Katılımcılara yöneltilen sorular:

Soru 1: Meslektaş gözlemi yapılan göreve yeni başlayan öğretmenin öncelikli olarak hangi konularda gözlemi yapması uygundur?

Soru 2: Meslektaşlarınızla en çok hangi konularda işbirliği içine giriyorsunuz?

b) Katılımcı cevapları

Tablo 26

Öğretmenin Öncelikli Olarak Hangi Konularda Gözlemi Yapması Gerektiği

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Sınıf yönetimi kriz durumlarıyla başa çıkabilme

- Ö2 Derslerin farklı saatlerinde yapılabilecek jest mimik ve ses tonu gözlemlenmeli
- Ö3 Sınıf hakimiyeti ve sınıfta yapılacak öncelikli etkinliklerin gözlemlenmesi uygundur
- Ö4 Sınıf yönetimi
- Ö5 Sınıf yönetimi
- Ö6 Sınıf yönetimi ve öğrencilere karşı tutum ve davranış
- Ö7 Sınıf yönetimi ve hakimiyet

Öğretmenler, göreve yeni başlayan öğretmenlerin en sık sınıf yönetimi ve öğrencilere karşı tutum ve davranışlar konusunda meslektaş gözlemine ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 27

Meslektaşla işbirliği içinde olunan konular

Katılımcı Görüşleri

- Ö1 Farklı öğretim yöntem ve tekniklerini uygulama konusunda işbirliği içine giriyoruz
- Ö2 Belirli gün ve haftalara değerler eğitime yönelik çalışmaların yürütülmesi ve karar verilmesinde(teneffüs olmadığından işbirliği yapmak problem olmaktadır)
- Ö3 Her alanda işbirliği yapmayı severim
- Ö4 Öğretim yöntem ve tekniklerini belirlemede
- Ö5 Ortak eğitim etkinliklerinde ve sınıf yönetimi konularında
- Ö6 Program planlama, projeler ve yöntem ve tekniklerin kullanımında
- Ö7 Ortak proje çalışmalarında

Öğretmenler meslektaşları ile en sık öğretim yöntem ve teknikleri ile ortak yapılan eğitim etkinlikleri ve projelerde iş birliği içine girdiklerini belirtip bu konularda ortak kararlar verdiklerini ifade etmişlerdir.

SONUÇ

Araştırmaya, öğretmenlerin diğer meslektaşlarının gözünden kendilerini görmelerine bu doğrultuda kendilerini geliştirmelerini ve öğrencilerine daha verimli olabilmelerini sağlayan Türkiye eğitim sisteminde gün geçtikçe önem kazanan meslektaş gözleminin faydalarının farkına varabilmeleri için ihtiyaç duyulmuştur. Öğretmenlerin mesleki gelişimleri için zayıf ve güçlü yönlerinin farkına varabilmeleri eğitim kalitesini ve öğretim planlarının iyileştirilmesi hususunda etkin rol oynamaktadır. Denetmenlerin sistematik olarak öğretmenleri gözleme fırsatının olamaması ve eğitim sürecinde öğretmenin yaptığı başarılı eğitimleri ya da zayıflıkları devamlı olarak takip edemeyeceğinden bir öğretmeni en iyi düzelterip geliştirebilecek olan kişinin yine kendi meslektaşları olduğu söylenebilir.

Meslektaşların birbirlerine karşı tutumları ve iletişimleri denetimden uzak olacağından kaygı durumları en alt seviyede olmaktadır. Bu da kendini geliştirmek isteyen öğretmenin teşvik olmasını ve olumlu bir atmosferde çalışmalarını sağlayıp işbirliğinin faydalı olacağı ortamlar oluşturabilir.

Araştırmada, anaokulundaki öğretmenlerin meslektaş gözlemini ve işbirlikçi gözlemi meslek hayatlarında kullanıp kullanmadıkları ve ya buna ihtiyaç duyup duymadıkları, ihtiyaç duyuyorlar ise en sık hangi konularda meslektaş yardımına/gözlemine başvurduklarını öğrenmek konusunda araştırma sonuçlarına bakarak mevcut durumun ne olduğu saptanmak istenmiş; En sık ihtiyaç duyulan konulardan yola çıkarak anaokulunda mevcut durum yorumlanarak zümre öğretmenlerin birbirleri üzerindeki etkilere de ulaşmak, öğretmenlerin aynı yaş grubuna hitap eden meslektaşlarının deneyimlerinden faydalandıklarında güven ortamının nasıl oluştuğunu, öğretmenlerin birbirlerinin başarıları karşısında nasıl davrandıklarını, doğal davranma konusunda hangi durumlarda sıkıntı yaşadıklarını ve nelere ihtiyaç duydukları öğrenilmek istenmiştir.

Araştırmanın sonuçları öğretmenlerin mevcut durumun farkına varıp sınıf içerisinde uyguladıkları öğretimin gözden geçirip geliştirilmesi gereken kısımların neler olduğunu öğrenmelerini sağlamakla birlikte meslektaş gözlemi/yardımlaşması hususunda araştırma yapmaya teşvik olmalarını sağlayabilir. Öğretmenlerin denetmenler ve okul yönetimi tarafından denetlendiğinde karşılaştıkları korku ve otoriteden uzak olmak istedikleri araştırmanın sonuçlarında göze çarpmaktadır. Bu yüzden bu araştırma, kendilerini daha rahat ifade edip birbirlerini güdülemede ne kadar başarılı olduklarının meslektaş gözlemi ve yardımı ile mümkün olduğunu görmeleri için bir fırsattır.

Araştırmanın sonuçları diğer anaokulu ve ya ilkokullarda meslektaş gözleminin eğitim öğretim üzerindeki etkisini öğrenmek isteyenlere ya da kendi okullarında bu uygulamayı başlatmak isteyenlere ışık tutabilir. Alan yazı taramasından sonra bu araştırmanın sonuçlarına ulaşan öğretmenlerin mesleki gelişimleri için öncelikli olarak hangi noktalardan işe başlayacakları hususunda öğretmenlere bir fikir verebilir. Günümüzde mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin sınıf ortamında ve ya okul içerisinde yaşadıkları problemlerle daha kolay ve başa çıkabilmeleri meslektaş gözlemi/yardımlaşması ile sağlanabilir. Deneyimli öğretmenler sayesinde acemiliğe fırsat tanıyacak kadar önemsiz olmaması gereken eğitimimizin önündeki engeller kaldırılabilir. Bu noktada bu araştırma, göreve yeni başlayan öğretmenlerin hangi konulara öncelik vererek kendilerini geliştirecekleri konusunda yol gösterici olabilir. Öğretmenlerin başarılı meslektaşlarının sınıf içerisinde neler yaptığını hangi yöntem ve tekniklerle öğrencilerine yaklaştıklarını görmeleri başarısızlık karşındaki ön yargılardan kurtulmalarını ve başarıya nasıl ulaşacakları konusunda onlara ışık tutabilir. Eğitim sistemimizde meslektaş yardımı/gözleminin kullanılması öğretmenlerin kendi önyargılarından kurtulmalarına da olanak sağlayabilir. Sonuç olarak bu araştırmamızda öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla öğretmenlerimize eğitim öğretimin etkili ve kaliteli olması hususunda bir kısıtlı oluşturulmaya çalışılmış ve öğretmenlerin sorun olarak algıladıkları durumlar saptanmaya çalışılmıştır.

a) Anaokulunda Mevcut Durum

1-Öğretmenlerin denetlenmek amaçlı sınıflarına kurum müdürlerinin gelmesinin öğretmenler üzerinde bir kaygı durumu oluşturduğu ve öğretmenler açısından okul müdürünün ön yargısız bir değerlendirme ve olumlu eleştiriler yapmasının önemli ve gerekli olduğu,

2- Meslek hayatları boyunca meslektaş gözlemi yapma fırsatı bulan öğretmenlerin bu gözlemler esnasında gözlem yaptıkları meslektaşlarının günlük yaşamlarında samimi bağları kuvvetli olduklarının doğal davranmakta bir problem yaşamadığı,

3-Meslektaş gözlemini daha önce yapmış olan öğretmenlerin gözlem esnasında doğallığa önem verdikleri,

4-Meslektaşlarından daha önce herhangi bir meslektaşından sınıfa gelip kendisini gözlemlemesini talep etmeyen bu öğretmenlerin, gerek kendilerinin gerekse meslektaşlarının başarıları konusunda karşılıklı takdir görmelerinin öğretmenler için motive edici yönünün olduğu sonuçlarına varılabilir.

b) Anaokulunda Meslektaş Gözlem ve Yardımının Gerekliliği

1-Öğretmenlerin meslektaş gözleminin gerekliliğine genel olarak olumlu bir bakış sergilediği ve meslektaş gözleminin öğretmenlerin birbirleri arasında bilgi ve tecrübelerini aktarmalarına ve işbirliği yapıp kendilerini geliştirmelerine olanak sağlayacağı,

2-İşbirlikçi gözlemin okul atmosferi üzerinde olumlu bir etki yaratıp, meslektaşlar arasında karşılıklı güveni ve işbirliğini artıracaklarını düşündükleri,

3-Öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda gözlem yapmaya mesleğin ilk yıllarında ve mesleğe ilk başladıkları zaman diliminde ihtiyaç duydukları, yapılan meslektaş gözlemlerinin dersin doğallığını bozup bozmadığı konusunda farklı düşüncelere sahip oldukları,

4-Öğretmenlerin meslektaş gözlemi sonrasında değiştirilmesini gerekli duyduğu konularda eğitim planlarını düzenledikleri fakat meslektaş gözlemi yapmadan güçlü ve zayıf noktalarının farkına varıp varamayacakları hususunda fikir ayrılığı yaşadıkları,

5-Meslektaşlarıyla iş birliği yaparak daha başarılı sonuçlar aldığını söyleyen öğretmenlerin çoğunlukta olduğu ve öğretmenlerin birbirlerinden aldıkları geri dönütlerin eğitim öğretimi iyileştirme konusunda etkili rol oynayacağı,

6-Öğretmenlerin hem meslektaş gözleminde hem de işbirlikçi gözlemlerde karşılaşılacak olumsuz nedenleri ortak bir paydada topladığı ve doğallığın ve objektifliğin sağlanamaması durumlarının da öne çıkabileceği

7- Öğretmenlerin geneli gözlem sonrasında gerekli gördükleri eğitim öğretim konularında kendi öğrencilerine uyarlayarak düzenleme yapabileceklerini,

8-Öğretmenlerin tamamı diğer meslektaşlarından aldıkları geri dönütlerin eğitim öğretimi iyileştirme konusunda etkin rol oynayacağı sonuçlarına varılabilir.

c) Anaokulunda Meslektaş Gözlem ve Yardımının Nasıl Olması Gerektiği

1-Öğretmenler, uyumlu çalışma ortamları sağlandığında işbirliği içinde çalıştıklarında başarılı olunacağı,

2- Anaokulu öğretmenlerinin günlük akış ve programda yer alan serbest zaman ve oyun etkinlikleri sırasında sınıf yönetimi konusunda zaman zaman meslektaş yardımına ihtiyaç duyduklarına ve gözlemlerini daha çok kendilerini rahat hissedecekleri meslektaşlarının sınıflarında yaptıklarına aynı zamanda meslektaş gözleminin yapılma sıklığının ihtiyaç duyulma zamanlarına göre değişiklik gösterdiği,

3-Öğretmenlerin meslektaş gözlemi yaparken kıdem ve yaş farkı gözetmedikleri fakat zümre öğretmen olmanın aynı yaş grubuna etkinlik planlanma zamanlarında önemli olduğunu ve ders saatleri dışında meslektaşlarının öğrenci-veli-idare ile olan iletişimlerini gözlemedikleri,

4-Meslektaş gözlemini kullanan öğretmenlerin karşılıklı diyalog kurup olumlu bir tutumla meslektaşlarını eleştirdikleri ve grup ile çalıştıkları zamanlarda fikir ayrılığı durumunda ortak bir fikirde buluşulup çoğunluğun kararlarına uyulduğu,

5-Anaokulu öğretmenlerinin ders saatleri içerisinde herhangi bir mola saatinin olmaması, işbirlikçi gözlemin önünde bir engel olabileceğini sonuçlarına varılabilir.

d) Anaokulunda Meslektaş Gözlem ve Yardımının Hangi Alanlarda Olması Gerektiği

1-Meslektaş gözleminin göreve ilk başlayan öğretmenlerin öncelikli olarak sınıf yönetimi ve öğretmenlerin öğrencilere karşı tutum ve davranış konularında olması gerektiği,

2-Öğretmenlerin kurum işleyişi adına yapılan ortak faaliyet ve projelerde ,ders esnasında kullanacakları yöntem ve tekniklerin belirlenmesi konusunda iş birliği içine girdikleri sonuçlarına varılabilir.

Yukarıdaki sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler yapılabilir.

- ✓ Anaokulunda teneffüs fırsatı bulunmayan öğretmenlerin ikili eğitim yapılan okullarında sabahçı olan öğretmenlerin öğlenci olanları, öğlenci olanların da sabahçı olanları gözleme fırsatını, öğretmenlerin kendilerinin yaratması gerektiği konusunu daha önce gözlem yapmış öğretmenlerin meslektaşlarıyla görüşmesi sağlanabilir.
- ✓ Anaokulunda çalışan bu öğretmenlere yönelik meslektaş yardımı ile ilgili bir bilgilendirme semineri düzenlenebilir
- ✓ Kıdemli öğretmenlerin bireysel çalıştıklarında neden daha başarılı olduklarını anlamak amacı ile görüşme yapılabilir.
- ✓ Öğretmenlerin eğitim öğretim planını düzenlerken nelere dikkat ettikleri öğrenilebilir.
- ✓ İhtiyaç duyulan gözlem konularının genişletilmesi için öğretmenlerle ihtiyaç analizi yapılabilir.
- ✓ Okul idaresi ile bir görüşme yapıp idare bakış açısı ile öğretmenlerde gözlemlenen eksiklikler tespit edilebilir ve bu doğrultuda çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Aydın, İ. (2008). Öğretimde Denetim: Durum Saptama, Değerlendirme ve Geliştirme. Ankara: Pegem Akademi

Ekiz, Durmuş(2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*(Geliştirilmiş 4. Baskı). Ankara:Anı Yayıncılık

Gümüşeli, A. İ. (2014). *Eğitim ve Öğretim Yönetimi*, Ankara: Pegem Akademi.

İlğan, A. (2012).*Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi ve Denetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık

Sally J. Zepeda(2016). *Öğretim Denetimi Uygulama Araçları ve Kavramlar*(Çeviri editörleri Prof. Dr. Ali Balcı, Dr. Çiğdem Apaydın, Ankara: Pegem Yayıncılık)

Sullivan, S. ve Glanz, J. (2015). Okullarda eğitim ve öğretimi geliştiren denetim. (Çeviri Editörü: Ali Ünal). Ankara:Anı Yayıncılık.